

Nowosielski

malarstwo/painting

BOSZ
art

Jerzy Nowosielski
w swojej bibliotece

Jerzy Nowosielski
in his library

Nowosielski

malarstwo/painting

BOSZ
art

Wydawnictwo BOSZ
Szymanik i wspólnicy sp. jawna
38-722 Olszanica

ul. Przemysłowa 14
38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
e-mail: biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

Wydawca

Biuro

Published by

Office

Jerzy Nowosielski pozostaje jednym z najciekawszych artystów polskiej sceny plastycznej po 1945 roku. W swojej twórczości, jak nikt inny, łączył rzeczywistość empiryczną z kwestiami duchowymi.

Urodził się w Krakowie 7 stycznia 1923 roku w rodzinie polsko-ukraińskiej. Jego ojciec był unitą pochodzącym z Łemkowszczyzny, matka zaś katoliczką. Sam Jerzy został wychowany na styku dwóch kultur: Wschodu i Zachodu.

Od wczesnych lat fascynował się prawosławiem, liturgią greckokatolicką i sztuką ikony. Już w dzieciństwie odkrył w sobie powołanie do malarstwa, co zaowocowało zapisaniem się, w czasie okupacji hitlerowskiej, do Kunstgewerbeschule w Krakowie. Kolejnym etapem jego edukacji była krakowska Akademia Sztuk Pięknych, do której zaczął uczęszczać zaraz po zakończeniu II wojny światowej.

W tym czasie prowadził ożywione życie artystyczne – należał do Grupy Młodych Plastyków, a także był członkiem-założycielem Stowarzyszenia Artystycznego Grupa Krakowska. Poza wieloma aktywnościami twórczymi Nowosielski działał również przez 30 lat jako profesor krakowskiej ASP, gdzie do 1993 roku kierował pracownią malarstwa.

Sztuka Jerzego Nowosielskiego łączy w sobie szacunek dla tradycji, w której został wychowany, doskonałą znajomość historii sztuki oraz współczesnych mu zjawisk artystycznych. Jego zainteresowania i fascynacje znalazły wyraz w setkach obrazów, rysunków i grafik, a także w polichromiach cerkiewnych i kościelnych oraz w licznych projektach architektonicznych.

Jerzy Nowosielski is considered one of the most interesting Polish visual artists after 1945. In his art, like nobody else, he combined empirical reality with spiritual aspects.

He was born in Kraków on 7 January 1923 in a Polish-Ukrainian family. His father was a Uniate from Lemkivshchyna, and his mother was a Catholic. Jerzy was raised in a melting pot of two cultures: Eastern and Western.

Since he was a boy, he was fascinated by Orthodox Christianity, Greek Catholic Liturgy, and the art of icons. In his childhood, he already discovered his calling as a painter, and as a result, he signed up to Kunstgewerbeschule in Kraków during the Nazi occupation. Another stage of his education was the Academy of Fine Arts in Kraków, which he started to attend after the end of World War 2.

At that time, he was very active as an artist – he belonged to the Group of Young Visual Artists, and was a founding member of the Kraków Group Art Association. Apart from his artistic activities, for 30 years, Nowosielski was also a professor at the Kraków Academy, where until 1993 he was the head of the painting workshop.

Jerzy Nowosielski's art combines respect for the tradition he had been brought up in with impressive knowledge of the art history and contemporary art phenomena. His interests and passions were reflected in hundreds of paintings, drawings, and prints, as well as polychromies in Orthodox and

Nowosielski napisał wiele tekstów o sztuce i wierze. Chętnie udzielał wywiadów, które stanowią doskonały komentarz do jego działań artystycznych oraz pokazują jego głębokie, niekiedy nietypowe, podejście do kwestii wiary.

Artysta w swoich pracach operował szerokim wachlarzem tematycznym. W jego dorobku, obok figuracji i malarstwa sakralnego, szczególnie ważną rolę odgrywały abstrakcje, które nazywał „malowidłami z trójkątami”. Istotne znaczenie miały dla niego też portrety, w których wyraźnie widać wpływ ikony. Nowosielski wprowadził do malarstwa nową kategorię – „ikonę świecką”. Szczególnie upodobał sobie malowanie kobiet. Tworzył akty, półakty, malował dziewczyny uprawiające sport, pływakczki, Murzynki na plaży, kapłanki. Wszystkie postaci kobiece mają dość ascetyczną i wydłużoną formę, charakterystyczny oszczędny rysunek, bliki światła, ikoniczne rysy twarzy, nie są jednak pozbawione silnego erotycznego ładunku.

Nowosielski był także autorem wielu pejzaży, które posiadają typowy dla artysty i wypracowany przez niego sposób konstruowania przestrzeni obrazu. Należą do nich krajobrazy miejskie, często wyludnione ulice, przedstawienia kolejek wąskotorowych, a także widoki górskie czy pejzaże z cerkiewkami.

Jerzy Nowosielski zmarł w Krakowie w 2011 roku. Jego sztuka wciąż jest uznawana za zjawisko unikatowe, łączące w sobie sferę sacrum i profanum. Do najwybitniejszych dzieł artysty o charakterze świeckim należą m.in.: *Bitwa o Addis Abebę* (1947), *Pływaczki* (1953),

Catholic churches and numerous architectural designs.

Nowosielski wrote many texts on art and religion. He happily gave interviews, which are a perfect commentary to his artistic endeavours and show his deep, sometimes unusual understanding of religion.

In his works, the artist relied on a wide array of subjects. Apart from figurative and sacred art, he focused on abstractions, which he referred to as “paintings with triangles”. He also enjoyed portraits, which were clearly inspired by icons. Nowosielski introduced a new category of paintings – the “secular icon”. He was particularly fond of painting women. He created nudes, half-nudes, images of girls doing sports, swimmers, Black women on a beach, priestesses. All female figures have a quite ascetic and elongated form, a peculiar simplicity of drawing, light impastos, iconic facial features, but they also carry a strong erotic load.

Nowosielski was also the author of numerous landscapes, which reflect his characteristic, original way of constructing space in the painting. They include townscapes, often deserted streets, images of narrow-gauge railways, as well as mountain vistas or landscapes featuring Orthodox churches.

Jerzy Nowosielski died in Kraków in 2011. His art is still considered unique, combining the sacred and the profane. His most eminent secular works include: *Battle of Addis Ababa* (1947), *Swimmers* (1953),

Wiolonczelista (1959), *Tajemnica narze-
czonych* (1962), *Villa dei Misteri* (1975),
Dziewczyny na statku (1981), *Plaża tybe-
tańska* (1983).

Cello Player (1959), *Secret of the Engaged
Couple* (1962), *Villa dei Misteri* (1975),
Girls on a Ship (1981), and *Tibetan
Beach* (1983).

Julita Deluga – historyk sztuki, kurator Galerii
Starmach, autorka wystaw i tekstów o polskiej
sztuce po 1945 roku, poświęconych twórczości
m.in. Magdaleny Abakanowicz, Tadeusza Kantora,
Jerzego Kałuckiego, Jerzego Nowosielskiego.

Julita Deluga — art historian, curator of the
Starmach Gallery, author of exhibitions and texts
on Polish art after 1945 featuring the works of e.g.
Magdalena Abakanowicz, Tadeusz Kantor, Jerzy
Kałucki, Jerzy Nowosielski.

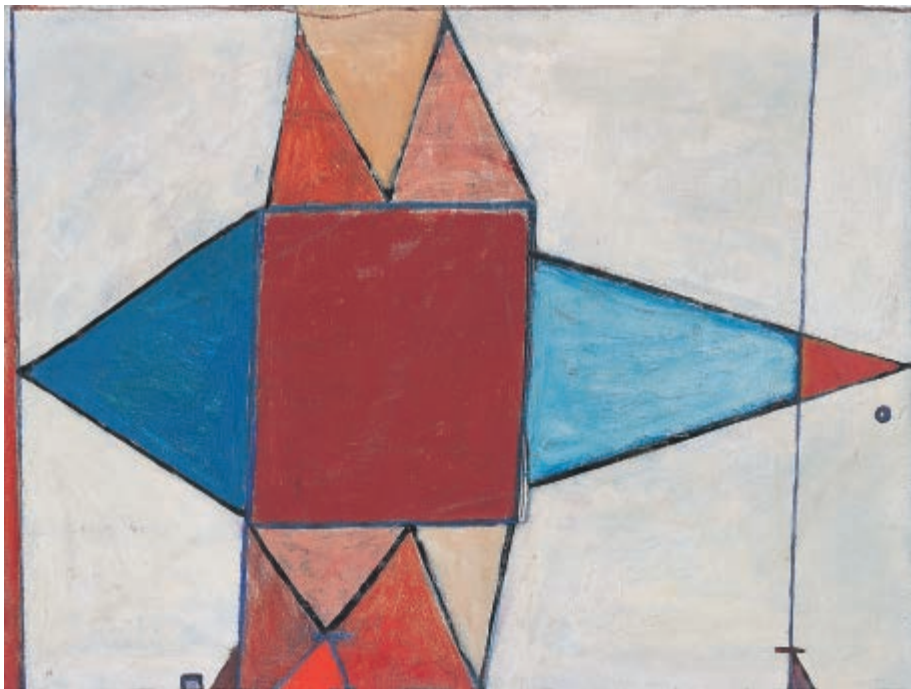
Bitwa o Addis Abebę

1947
olej na płótnie
140 × 80 cm

Battle of Addis Ababa

1947
oil on canvas
140 × 80 cm

Zima w Rosji
1947
olej na płótnie
60 × 70 cm

Winter in Russia
1947
oil on canvas
60 × 70 cm

Pływaczki
1953
olej na płótnie
99 × 66 cm

Swimmers
1953
oil on canvas
99 × 66 cm

Gimnastyczki
[1953]
olej na płótnie
56,5 × 79 cm

Gymnasts
[1953]
oil on canvas
56.5 × 79 cm

Martwa natura
[1967]
olej na płótnie
81 × 100 cm

Still Life
[1967]
oil on canvas
81 × 100 cm

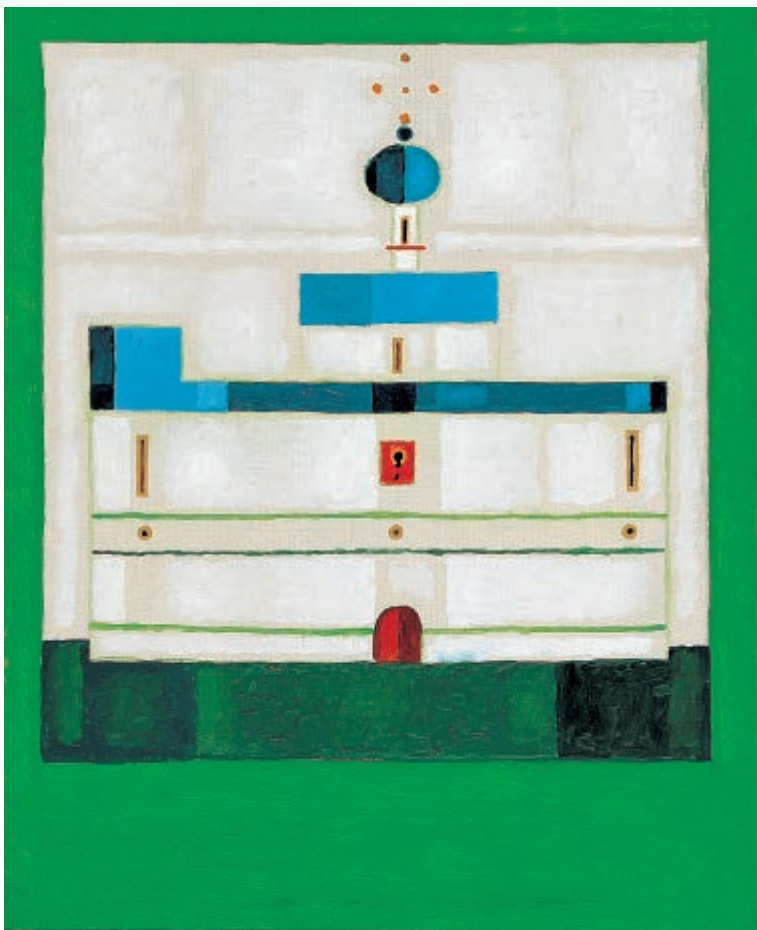
Abstrakcja
1973
olej na płótnie
120 × 90 cm

Abstraction
1973
oil on canvas
120 × 90 cm

Architektura cerkiewna
1989
olej na płótnie
100 × 75 cm

Orthodox Architecture
1989
oil on canvas
100 × 75 cm

Cerkiew
1990
olej na płótnie
53 × 45 cm

Orthodox Church
1990
oil on canvas
53 × 45 cm

Jerzy Nowosielski (1923–2011) – jeden z najciekawszych artystów polskich ubiegłego stulecia. Był wybitnym malarzem i teologiem prawosławnym. Styl jego artystycznej wypowiedzi ukształtował się na skrzyżowaniu dwóch kultur: Wschodu i Zachodu. Fascynacja dziedzictwem bizantyjskim i sztuką ikony znalazła swój wyraz także w malarstwie świeckim: w wielu pejzażach, krajobrazach miejskich, portretach, abstrakcjach, aktach, wizerunkach kobiet, które szczególnie upodobał sobie artysta. Nowosielski wprowadził bowiem do malarstwa kategorię „ikony świeckiej”. Cały dorobek artystyczny malarza jest przefiltrowany przez doświadczenie ikony.

Jerzy Nowosielski (1923–2011) – one of the most interesting 20th-century Polish artists. He was an eminent painter and Orthodox theologian. The style of his artistic expression was shaped in a melting pot of two cultures: Eastern and Western. His passion for the Byzantine heritage and the art of icons also found its way to his secular paintings: numerous landscapes, townscapes, portraits, abstractions, nudes, and female figures – the artist’s favourites. In fact, Nowosielski introduced a new category of paintings – the “secular icon”. The painter’s entire artistic output was filtered through the experience of icons.